

Nővér: Apa fiú meg az oskolamester

- APA (hosszu kötélen vonszolja az ellenkező fiut)
Jösszte fiam, bátran! Aki nem mer, nem nyer!
- FIÚ Nem merek bémenni? oly sok ott az ember.
- APA Hát osztán! Ha sok-sok! Tán valaki bántott!
- FIÚ Inkább haza térek, kis-kondásnak állok.
- APA Megállj, buga fejed, ne beszélj bolondot!
Egy tudós férfiú viseli gondod,
Hogy embert faragjon belőled, te tuskó!
- FIÚ Mért farigcsálna? Ammint vagyok, úgy jó.
- APA Nem megcsinált, Apja? Nincs meg kezem lábam?
Tanulnod kellett még az oskolában.
Ha nem töröd fejed, meglátod bezápol.
Ebadta! - hisz nem tudsz egy szót is deákul!
- FIÚ Saecula saeculorum!
- APA Bezzeg, ha én magam kitanultam volna,
Póri személyemnek másképp volna dolga!
Nem kéne napestig igában görnyednem,
-igaz-é, emberek? -élhetnék könnyebben.
Papnál, tanítónál vitéz vem vesz kvártelyt,
De engem kiélnék, s rihatok, ha kár ért:
Csak azzal fizetnek, hogy elázsnakolnak
Koldusbotra is jut a paraszt maholnap.
De nem bánom immár sorsom bármint megyen:
Csak vigasztalásul fiam deák legyen.
Boldog Isten, de szép az a deák beszéd!
Úr lészen, ki azon köszörülte eszét.
Éppen ezért, fiam, tanulnod kellett
Itt az oskolában vagy két esztendeig.
De szeretném tudni, hol vagyon a mester?
Szegény fejem erre egy lelket sem ösmer...
- MESTER (be)
Mi jóban jársz, földi?
- APA Aj, nagy az én gondom!
- MESTER Mi baj, atyámfia? Ki vala, ha mondom!
- APA Ihol suttyó-fiam! Mester kéne hozzá,
Hogy paraszt vivoltát szépen pallérozná.
- MESTER Itt hagyhatod nálam: én vagyok a mester.
- APA Nem leszel már kondás! De kapálnod sem kell!
Isten küldött, uram! Jó hogy rád találtam!
Úri fortélyokra oktasd általában.
- MESTER Had veszem szemügyre. Hány esztendős, halljuk!
- APA Még a nagy árvízkor szülé meg az anyjuk.
- MESTER Hány éves?
- APA Hogy tudjam?
- MESTER Törd a fejed, földi!
- APA Talán... aratásra... harmincat betölti...
Jobb a nagyobb gyermek, mint az ujja-szopcsi!
Könnyebb az ilyenek regulákba szokni!
Kérem kegyelmedet - ha nem vétek szómmal -
Ne lopjuk az időt: fogjad itt azonnal!
- MESTER Jól van, tanítom én fiad éjjel-nappal,
Csak láss el kenyérel, vajjal, téjjel, babbal.
- APA Hozok én tojást is! Jó Mester, tudom ám,
Hogy csak finom kosztón virul a tudomány!
- MESTER Nős-Deo gratias - az alku megvagyon.
Ne félj, tanulatlan fiad nem hagyom.
Hiszen oskolámban lészen osztály-része
Az igazi tudomány édességes méze.

APA (menni akar)
 Maradj itt,fiacskám.

FIÚ (belecsimpaszkodik)
 Hazulról kicsapva?
 Biz én nem maradok! Nem engedlek,Apja!

APA Majd meglátogatlak.Nem maradsz magadban!(elmegy)

FIÚ Meny hát,ne csudálkozz,hogy riva fakadtam!

MESTER Nos fiu? Van nállad tabula?

FIÚ Mi a szösz? Pampula?

MESTER Nem érted?

FIÚ Mit értsek? Mer ez ugyen fura!

MESTER Van-e táblád?

FIÚ Mért nem így kérdé kegyelmed,
 Mifelénk olyan mis-más szóra nem figyelnek.
 Itt a táblám!-Akár kezdhethük is menten:
 Egyre-másra,uram,megtaníthatsz engem.

MESTER Mit akarsz megtudni az én iskolámban?

FIÚ Felette sok mindent.

MESTER Csak ki vele bátran!

FIÚ Mért nagyobb az ökör,mint a réti pocok?
 Mért vonyit a kutya? Mért nedves a lucsik?
 Mért vénül a szép lány? Mért nincs földön csillag?
 Mért kevés a búza,ha elég a pitypang?
 Mért szagos a rózsa? Mért büdös a szurok?
 Mért hogy a tűz lobog? Mért hogy a viz csobog?
 Mért vagynak nemesek? Mért vagynak parasztok?
 Mért az egyiknek-hopp? Mért a másiknak-kopp?

MESTER(Útni kezdi pálcálával)
 Elhalgass,te lator! Nézze meg az ember!

FIÚ Mi ütött az urba,hogy engemet üt ver?

MESTER Jó a mester,jót ad:megkapod a kvótát!
 Ha oly nagy a hangod,elhúzom a nótád!

FIÚ Kótyomfitty beszédek! Ebnek való élet!
 Ha egyebet nem tudsz,tartsd meg bölcsességed!

MESTER Kelled ide jönnöd? Ilyen buta gányót!

FIÚ Mért alulról vered belém tudományod?

MESTER Ne jártasd a szádat.A te dolgod ennyi:
 Illőképp halgatni,s kellőképp felelni.
 Tulajdon károdon tanuld meg,te tahó!
 Pórnak fia ludnak,disznók mellé való(elmegy)

ETA (sirva)
 Apja,apja,hol vagy? Segíts még az egyszer!
 Ha nem jöhetsz tüstént,agyonver a Mester.

APA (bejön) Ki kiabál értem?

FIÚ Szavam nem ösmered?
 Én vagyok,csak torkom ordítástól rekedt.

APA Hát nem mézen éltél?

FIÚ Aj,nem hársfa mézén!
 Inkább mogyorófa áldásait érzém.

APA Nem megy a fejedbe a bölcs tudás,gyermek?

FIÚ Tudást nem fejembe,fenekembe vertek.

APA Elvert az a lator?

FIÚ Mindjárt megmutatom...

APA Csak illendően mutasd:nagy a sokadalom-
 Fi,mely fertélmesszag! Megártott valami?

FIÚ Kegyelmed tán nem szokott szaglaní?
 Ha mit én kikaptam,te farodra kapod,
 Tudom,kiereszted a tegnapi babot!

APA

Kell is az ördögnek efféle tudomány!
Ily mester kezére fiam se adom ám!
Tudós emberek közt derekabb is akad,
Ki belőled rendén tanult embert farag.
Mert bölény, vagy farkas megél amugy vadon,
De az ember nemnek miveltsége vagyon.
Most lássuk a Mestert a fizetség végétt:
Farára számoljuk azt a fizetséget!

FIÚ

Secula seaculorum!